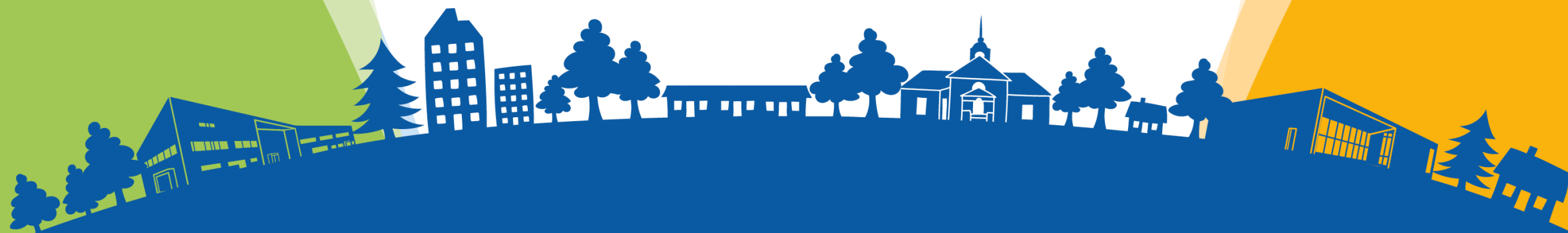

Mitä tulee säilyttää? Missä tarvitaan muutosta? Näkemyksiä Nurmijärven tulevaisuuden suunnista

Strategiakysely sidosryhmille 2.4.-23.4.2025

Nurmijärvi
– *paremman arjen ilmiö*

Strategiakysely sidosryhmille

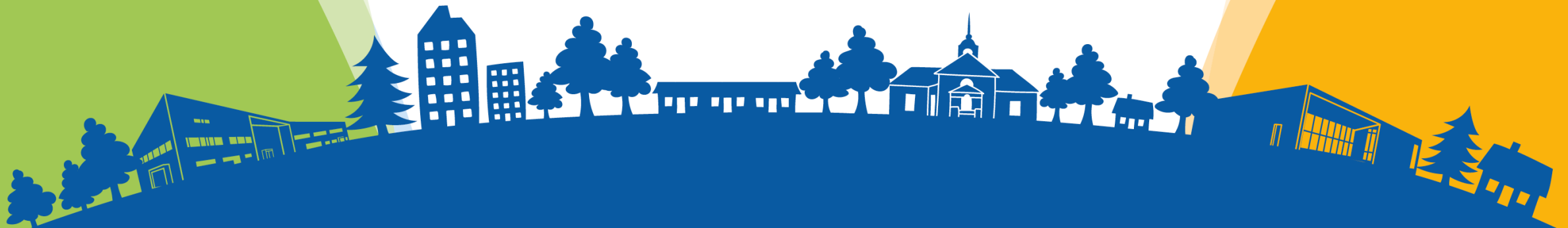
- Strategian laadinnan pohjalle kartoitettiin eri sidosryhmien näkemyksiä Nurmijärvellä säilytettävistä asioista sekä niistä asioista, jotka kaipaavat muutosta
- Kysely oli auki 2.4.-23.4.2025 ja vastauksia saatiin 465
- Vastaajat jakautuivat antamansa roolin mukaisesti ryhmiin:
 - Kuntalaiset 70 % (n=324)
 - Henkilöstö 19 % (n=90)
 - Luottamushenkilöt 4 % (n=20)
 - Järjestökentän edustajat 2 % (n=10)
 - Vaikuttamistoimielimen edustajat 2 % (n=9)
 - Muut (esim. kesäasukas, ex-asukas 2 %, (n=7)
 - Elinkeinoelämän edustajat 1 % (n=5)

Yhteenveto tuloksista

Nurmijärvi
– *paremman arjen ilmiö*

Mikä on Nurmiiärvellä hvvin? Mitä tulee säilyttää?

”On maaseudun väljyyttä, luontoa, mutta ollaan myös ajassa kiinni ja palvelut pelaavat.”

- **Luonto, maalaismaisema, vehreys, väljyys ja kauneus** arvotetaan korkealle. Vastauksissa korostui lähiluonnon säilyttämisen tarve ja se ettei tulisi rakentaa liian tiiviisti. Arvostetaan väljyyttä, rauhallisuutta ja turvallisuuden tunnetta.
 - Asumiseen löytyy monipuolisia vaihtoehtoja kaupunkimaisesta ympäristöstä maaseutuun, mutta toivotaan että pientalovaltaisuus säilyy, ei lisää kerrostaloja.
- **(Perus)palvelut** ovat toinen keskeinen arvostettu asia. Mainintoja saivat erityisesti:
 - Laaja lähikoulujen ja päiväkotien verkosto, erityisesti kyläkoulut
 - Terveyspalvelut kaikissa taajamissa
 - Ulkoilu-, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet (mm. uimahalli), myös pyöräreittien kehittäminen sai mainintoja
 - Kirjastot ja kulttuuripalvelut, Nurmijärven opisto
 - Kaupallisia palveluja löytyy kattavasti
- Nurmijärveläinen henki ja **maanläheinen ajattelutapa, yhteisöllisyys, mukavat ihmiset ja kylät** ovat myös keskeinen viihtyvyyttä lisäävä tekijä
 - Asukkailla on vaikuttamismahdollisuuksia, kuunnellaan ja kysytään asukkailta, kunta tekee yhteistyötä yhdistysten kanssa, viestii sopivan modernilla otteella aktiivisesti ja on avoin päätöksenteossa
- **Sijainti ja liikenne**
 - Hyvä sijainti lähellä kaikkea, Kivenkyyti-palvelu ja suora bussilinja Kamppiin

Mihin tarvitaan muutosta? Mitä kehittämisen kohteita?

Ihan tavallisen arjen puitteet – muutosta toivotaan joukkoliikenteeseen ja yleisilmeeseen. Panostustarpeita palveluihin ja hyvinvointiin 1/2

- Joukkoliikenne
 - Yhteyksien parantaminen kunnan sisäisesti ja kunnasta ulospäin (pääkaupunkiseutu, Hyvinkää, Tuusula, Järvenpää suunta), tiheämmät vuorovälit ja aikataulujen sopiminen arkeen ja vapaa-aikaan (illat ja viikonloput), lippujen hinnat, eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomioiminen (esim. lapsiperheet, päiväkotiryhmät), koulukuljetusten integrointi
- Yleisilmeen kohentaminen, palvelut, viihtyisyys ja turvallisuus
 - Taajamien yleisilmeen kehittäminen, sekä palveluiden parantaminen
 - Viihtyisyyttä istutuksilla, puistoilla ja viheralueiden ja tienvarsien hoitoon panostamisella ja siisteyttä roska-astioilla, poistamalla romut pihoilta ja luvattomilta kaatopaikoilta sekä kunnostamalla huonokuntoiset rakennukset
- Palvelut ja hyvinvointi
 - Lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden hyvinvoinnin parempi huomiointi
 - Varhaiskasvatuspalveluissa mm. palveluohjauksen parantaminen ja vaihtoehtojen tarjoaminen alle 1-vuotiaille, paikkojen riittävyyden varmistaminen, koulutettu henkilökunta, alkuluokkatoiminta
 - Opetuspalveluissa mm. koulutettu henkilökunta, luokkakokojen pitäminen järkevinä, erityisluokkien lisääminen ja oppimisen tuki
 - Koulujen ja päiväkotien ruoan monipuolisuus ja laadun parantaminen
 - Nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen
 - Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut kouluihin, kiusaamisen vähentäminen
 - Harrastusmahdollisuuksia, kokoontumistiloja ja matalan kynnyksen toimintaa esim. peli- ja liikuntaryhmiä
 - Ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen mm. liikunnan tukemisella ja asumisen ratkaisuilla
 - Terveyspalveluiden saatavuuden parantaminen ja helpompi pääsy hoitoon

Kehittämiskohteina myös palveluverkko (kiinteistöjen hallinta), maankäyttö, kaavoitus ja elinvoima, sekä ympäristöasiat 2/2

- Palveluverkko ja kunnan kiinteistöjen hallinta
 - Kyläkoulujen säilyttäminen ja pienempien yksiköiden suosiminen, koulujen ja päiväkotien viihtyvyyden parantaminen (esim. pihojen parantaminen)
 - Turhista tiloista luopuminen, tyhjien liikeilojen hyödyntäminen, kiinteistöjen kunnon ylläpito ja kartoitus (terveelliset ja turvalliset tilat, sisäilmaongelmien ratkaiseminen)
- Rakentaminen ja kaavoitus
 - Maankäyttö ja kaavoitus yritysraentamiseen (yritystonttien lisääminen)
 - Maaseutualueiden ja kylien elinvoimaisuutta osayleiskaavojen kuntoon saattamisella rakentamisen helpottamisella, sekä huolehtimalla teiden kunnossapidosta ja valaistuksen parantamisella
- Johtaminen ja yhteistyö
 - Yhteistyön parantaminen luottamusta rakentamalla ja yhtenäisellä näkemyksellä kunnan tulevaisuudesta
 - Tiedolla johtamisen ja tavoitteen asetannan kehittäminen
- Luontoarvot, ympäristönsuojelu ja ilmastoasiat
 - Louhoshankkeiden ja maanlajityspaikkoja estäminen, jotta elinympäristöt säilyvät elinkelpoisina
 - Ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillitseminen, kestävyys- ja ympäristöohjelmien kehittäminen ja kunnan esimerkillinen toiminta ympäristöasioissa (päästösten ekologinen kestävyys, ympäristövaikutusten arviointi)
 - Lähiluonnon ja viheralueiden säilyttäminen rakentamisen yhteydessä
- Vuorovaikutus, osallisuus ja yhteisöllisyys
 - Avoin tiedottaminen, osallistaminen päätöksentekoon, vuorovaikutuksen parantaminen kuntalaisten kanssa ja asukaslähtöisyys
- Työllisyyden parantaminen ja yrittäjien tukeminen

Tulokset postinumeroalueittain

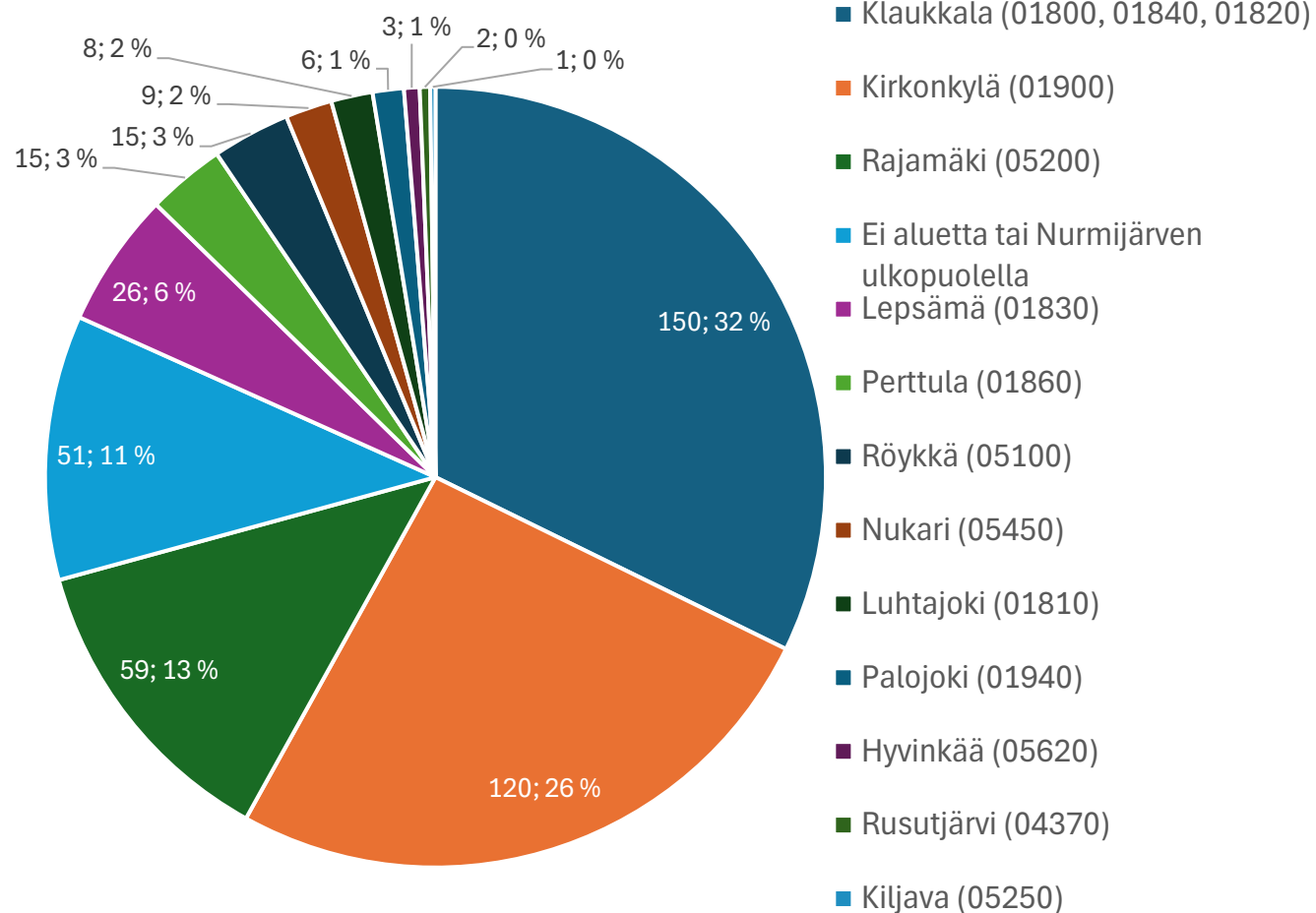
Nurmijärvi
– *paremman arjen ilmiö*

Vastaajamäärät eri postinumeroalueilla

- Klaukkala (01800, 01840, 01820) n=150
- Kirkonkylä (01900) n=120
- Rajamäki (05200) n=59
- Ei aluetta tai Nurmijärven ulkopuolella n=51
- Lepsämä (01830) n=26
- Perttula (01860) n=15
- Röykkä (05100) n=15
- Nukari (05450) n=9
- Luhtajoki (01810) n=8
- Palojoki (01940) n=6
- Hyvinkää (05620) n=3
- Rusutjärvi (04370) n=2
- Kiljava (05250) n=1

Tulokset esitetään seuraavilla kalvoilla alueille, joissa oli enemmän kuin 10 vastaajaa. Pienemmät alueet (Nukari, Luhtajoki, Palojoki, Hyvinkää, Rusutjärvi ja Kiljava) on yhdistetty.

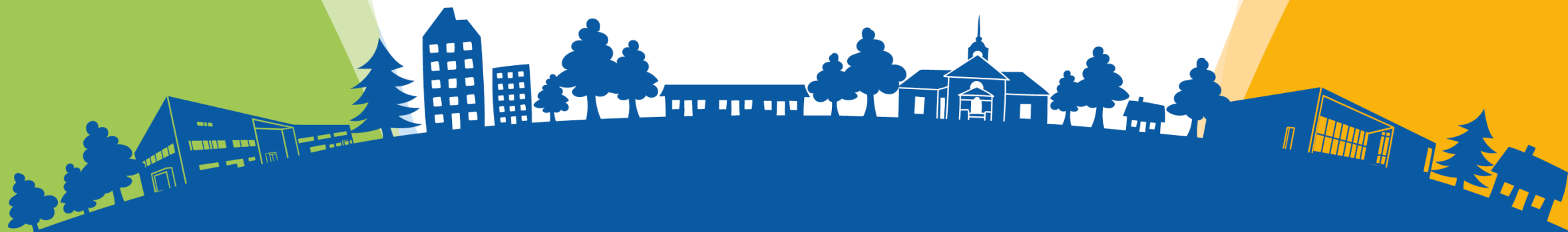

Mikä on Nurmijärvellä hyvin? Mitä tulee säilyttää?

Yhteenvedtoa täydentävät tulokset
postinumeroalueittain

Nurmijärvi
– paremman arjen ilmiö

Tärkeimmät säilytettävät asiat postinumeroalueittain

- **Klaukkala**
 - Luonto ja luonnonläheisyys, maalaismaisema ja hyvät palvelut (esim. kirjastopalvelut, Monikkosali, terveystalvelut, Nuorten paja). Ei liian tiivistä rakentamista, säilytetään pientalovaltaisuus ja yleinen turvallisuus.
- **Kirkonkylä**
 - Luonnonläheisyys, monipuoliset ulkoilumaastot ja harrastusmahdollisuudet, kuten lenkkipolut ja urheilupaikat. Palvelujen säilyttämisen lisäksi vastauksissa korostui asuinympäristön turvallisuuden ja rauhallisuuden, sekä kulttuuriperinnön (mm. vanhojen rakennusten säilyttäminen) ja kylämäisyyden säilyttämisen tarve.
- **Rajamäki**
 - Luonto, ulkoilu-, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet, sekä yhteisöllisyys ja ihmiset korostuivat vastauksissa.
- **Lepsämä**
 - Palvelut ja niiden säilyminen, erityisesti terveystalvelut ja lapsiperheiden palvelut nostettiin esiin. Myös ulkoilu- ja liikuntapaikkojen säilyttäminen tärkeää.
- **Röykkä**
 - Palvelut ja niiden säilyminen, erityisesti terveystalvelut, lähikoulut ja lapsiperheiden palvelut nostettiin esiin.
- **Perttula**
 - Maaseutumainen asutus ja status halutaan säilyttää ja luontoa suojella. Palvelujen säilyttämisen osalta pienet kyläkoulut erityisesti nousivat esille.
- **Hyvinkää, Kiljava, Luhtajoki, Nukari, Palojoki, Rusutjärvi**
 - Maaseutumaisuus, puhdas, kaunis luonto ja kylät tulee säilyttää. Kyläkoulut pitää ehdottomasti säilyttää, eikä rakentaa isoja keskuskouluja.

Mihin tarvitaan muutosta?

Yhteenvetoa täydentävät
tulokset postinumberoalueittain

Nurmijärvi
– paremman arjen ilmiö

Tärkeimmät kehittämistarpeet postinumeroalueittain

• Klaukkala

- Julkinen liikenne ja viihtyisyyden ja siisteyden parantaminen korostui kehittämiskohteina. Lisäksi liikennesuunnitteluun panostettava, ruuhkat kuriin, tarpeeksi pysäköintipaikkoja ja pysäköinninvalvontaa. Myös turvallisuus nostettiin esiin ja poliisin läsnäolo toivotaan. Ei isoja päiväkoteja ja kouluja

• Kirkonkylä

- Palvelujen kehittäminen korostui: Enemmän kunnallisia palveluja, mm. turvallisempia leikkipuistoja ja lisää koirapuistoja, maksuttomia harrastusmahdollisuuksia lapsiperheille, kirjastoihin pidempi omatoimiaika iltaisin. Lisää muita palveluja, kuten pankkipalveluja, maksuautomaatteja, iso tavaratalo. Tyhjiin tiloihin houkuteltava yrityksiä ja yrittäjiä tuettava. Terveyspalvelut säilytettävä

• Rajamäki

- Terveystenhuollon saatavuus kaikissa kunnan päätaajamissa taattava. Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluihin panostettava, lähipäiväkodit ja koulut ja luokkakoot pienennettävä.

• Lepsämä

- Rakennusten (päiväkodit ja koulut) sisäilmaongelmat kuntoon, palveluverkkosuunnittelussa pidemmän tähtäimen suunnitelmallisuutta, joka tuo turvallisuutta perheiden arkeen.
- Klaukkalan rakentamisen hillitseminen, jotta infra pysyy perässä, mutta kyliin ja haja-asutusalueille tulisi saada lisää rakennuslupia

• Röykkä

- Julkisen liikenteen ja infran kehittäminen (kevyenliikenteen väylät, pyörätiet, valaistuksen lisääminen)

• Perttula

- Joukkoliikenne/liikenne/infrastrukturi (liikennevalvontaa, katujen hoito, yksityistiet, joissa läpiajoa kunnalle, Klaukkalan ruuhkat, Siisteyden parantaminen)

• Muut (Hyvinkää, Kiljava, Luhtajoki, Nukari, Palojoki, Rusutjärvi)

- Ympäristö, luonto ja viihtyvyys: On vaalittava maalaismaisemaa ja kunnan varmistettava elinympäristöjen elinkelpoisuus, ei louhoksia ja maanläjityspaikkoja ym ympäristöä tuhoavaa. Panostus viihtyvyyteen ja siisteyteen, kuten istutuksiin, puistoalueiden kehittämiseen ja ympäristön kaunistamiseen, jotta asukkaat voivat nauttia miellyttävästä ja houkuttelevasta asuinympäristöstä.

Klaukkala (01800, 01840, 01820) - Mihin tarvitaan muutosta?

”Klaukkalaan tulee panostaa kunnan suurimpana taajamana. Edelleen Klaukkalan kehittäminen on jälkijunassa”

- Julkinen liikenne (koko kunnan yhteenvedon yleisimpiä mainintoja, mutta erityispaino Klaukkalan ja Röykän alueiden vastauksissa)
- Viihtyisyys
 - Klaukkalan yleisilme, viihtyisyys ja siisteys kuntoon, rötelöt/huonokuntoisten rakennukset purettava, roskiksia lisää. Puistomaisuutta kaivataan ja viheralueet, tienvarret ja puistot hoidettava.
 - Liikaa kerrostalorakentamista, vuokratilakasarmien nousu, gettoutuminen. Liikaa liian tiheää rakentamista.
- Kadut, liikenne ja liikenneturvallisuus
 - kevyenliikenteen väylien lisää, parempaa teiden kunnossapitoa ja hoitoa, erityisesti talvella. Liikennesuunnitteluun panostettava, ruuhkat kuriin, pysäköintipaikkoja liian vähän ja kaivataan pysäköinninvalvontaa.
 - Liikenneturvallisuutta ja liikennekulttuuria kehitettävä, enemmän liikennevalvontaa, enemmän poliisin läsnäoloa
- Palvelut ja hyvinvointi
 - Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa suunnitelmallisuutta palveluverkkoon, lähipäiväkodit ja -koulut ja ehyt koulupolku lapsille. Ei isoja tai yksityisiä päiväkoteja. Terveelliset tilat. Lisää resursseja ja panostusta henkilöstöön, kiusaaminen ehkäistävä. Valinnaisia aineita ja mm. ruotsinkieliseen opetukseen panostaminen
 - Nuorten hyvinvointi: nuorisolle kokoontumistiloja, järkevää ja mielekästä tekemistä ja harrastusmahdollisuuksia
 - Parannusta liikuntapalveluihin, enemmän liikuntapaikkoja, esim, uimahalli Klaukkalaan ja lenkkeilyreittejä (vrt. Rajamäen vastaavat)
 - Ikäihmisten palvelut: asumisen ja esim. liikuntapalvelut (Ilmaiset kuntosali- ja uimahallipalvelut)
 - Muiden julkisten palveluiden palvelupisteitä Klaukkalaan esim Kela, Poliisi. Paremmat terveydenhuollon resurssit -parempaa saatavuutta
- Rakentaminen ja kaavoitus
 - Suunnitelmallisempaa ja nopeampaa kaavoitusta, yritystontteja
- Johtaminen ja yhteistyö
 - Yhtenäinen näkemys tulevaisuudesta pitkällä tähtäimellä: suunnitelmallista päätöksentekoa. Ei kilpailuja taajamien välillä, kyläpoliitikointia tai kaiken kehityksen vastustamista.
 - Päätösten tulee perustua vahvalle kestävyysajattelulle, ympäristövaikutusten arvioinnit päätösten taustalla. Lähiluonto säilytettävä.

Kirkonkylä (01900) - Mihin tarvitaan muutosta?

- **Julkinen liikenne**
 - Enemmin vuoroja, halvemmat hinnat ja parempaa luotettavuutta. Lisää yhdenvertaisuutta ja palveluiden saavutettavuutta eri taajamissa olevien liikuntapaikkojen sekä lukion osalta. Pohdittava Helsinki-yhteyden toteutustapoja: suorat linjat vai linja Kivistöön?
- **Kadut, liikenne ja liikenneturvallisuus**
 - Teiden kunnossapito, valaistus ja toimivat liikenneyhteydet myös jalankulkijoille. Lisää kevyen liikenteen väyliä. Yksityisteiden osalta korvattava tasapuolisemmin kustannuksia tai otettava tärkeimmät yksityistiet kunnan haltuun. Liikennekulttuuria edistettävä turvallisuuden lisäämiseksi
- **Palvelut ja yritystoiminta**
 - Enemmin kunnallisia palveluja, mm. koirapuistoja ja turvallisempia leikkipuistoja, maksuttomia harrastusmahdollisuuksia lapsiperheille, kirjastoihin pidempi omatoimiaika iltaisin
 - Nuorisolle kokoontumistiloja, järkevää ja mielekästä tekemistä ja harrastusmahdollisuuksia
 - Päivähoitopaikkojen varmistaminen, alkuluokkatoiminta palautettava, kielikylpypäiväkotitoiminta. Kouluihin matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja oppilastukea, kiusaamisen ehkäisemiseen toimenpiteitä. Laajempi ilmainen koulukuljetus. Terveet ja turvalliset tilat, huolehdittava julkisen rakentamisen laadusta ja ylläpidosta. Viihtyisyyttä koulujen pihoihin ja kehittäminen liikuntapaikoiksi
 - Ikäihmisten palveluissa mm. kotihoidon tukeminen, asunnot lähelle palveluja, ympärivuorokautisia hoivapaikkoja. Päivätoiminnan varmistaminen, digituki
 - Terveyspalvelut säilytettävä. Lisää muita palveluja, kuten pankkipalvelut, maksuautomaatteja, iso tavaratalo. Tyhjiin tiloihin houkuteltava yrityksiä ja yrittäjiä tuettava
- **Rakentaminen ja kaavoitus**
 - Ei enempää tai liian tiivistä rakentamista Kirkonkylälle tai muihin päätaajamiin, järkevää täydennysrakentamista, ei kaupunkimaista. Yritystontteja lisää, ennakoivuutta kaavoittamiseen
 - Maalaiskunta idylli ja imago pitää säilyttää pitämällä kylät elinvoimaisina tukemalla myös haja-asutusalueiden asuntorakentamista
- **Viihtyisyys**
 - Säilytetään vanhaa ja omaleimaista, kehitetään taajamien keskustoja. Arvostetaan maaseudun visuaalista viehättävyyttä sekä oman tontin omaa rauhaa. Kohennetaan ympäristöä, huolehditaan yleisilmeestä ja lisätään kohtaamispaikkoja, roskiksin, ylläpidetään viheralueita. Esim. Loutinpuistosta vetonaula kirkonkylälle. Lisää tapahtumatoimintaa.
- **Ympäristö ja lähiluonnon vaaliminen**
 - Ei louhoksia - asuinalueiden rauhan ja luonnon säilyttäminen. Syrjäkylien elinvoimaisuuden edistäminen ja kylien säilyttäminen asumiskelpoisina. Pohjavesivarannot turvattava pilaantumiselta
- **Päätöksenteko ja resurssien kohdentaminen**
 - Linjakas päätöksenteko, ei poukkoilua tai muotivillityksiä, Unohdetaan jo tasapäistäminen kylien välillä ja kilpailu, koska resurssit eivät riitä kaikkea kaikille huomioitava kuntalaisten tarpeet.
- **Yhteisöllisyys ja osallisuus**, Avoimuutta tiedottamiseen. Asukkaiden kuunteleminen

Rajamäki (05200) - Mihin tarvitaan muutosta?

- Julkinen liikenne
 - Suorat linjat Rajamäkeen, ylipäänsä yhteyksien parantaminen kunnan sisäisesti ja ulos ja enemmän vuoroja myös viikonloppuisin ja iltaisin. Lippujen hinnat alhaisemmiksi
- Palvelut:
 - Terveystieteiden saatavuus kaikissa kunnan päätaajamissa taattava
 - Varhaiskasvatuksessa tulee saada paikka omalta kylältä läheltä kotia, palvelunohjauksen parantaminen. Luokkakokojen pienentäminen sekä varhaiskasvatuksessa, että perusopetuksessa. Tukitoimia vakaan ja opetukseen eri asteille. Erityisluokkia ja ryhmiä esim. vakaan metsäesikari. Sisäilmaongelmien korjaaminen rakennuksissa. Työvaatteet varhaiskasvatukseen
 - Ikäihmisten palveluissa liikkumiseen tukea (esim kuntosali, uimakortti). Asumisen vaihtoehdot.
 - Nuorisolle kokoontumistiloja, järkevää ja mielekästä tekemistä ja harrastusmahdollisuuksia
 - Liikuntapaikkoja, esim ulkokuntasali ja yleisurheilukenttä
 - Lisää kaupallisia palveluita, erilaisia kauppiaita ja ravintoloita.
- Kadut, liikenne ja liikenneturvallisuus
 - Katujen huono kunto ja kunnossapito, kevyen liikenteen sujuvuus, liikennesuunnitelmat. Yksityistiet kunnan hoitoon
- Viihtyisyys
 - Lähiluontoa, viheralueita, joissa voi istuskella ja viettää aikaa, viihtyisät istutukset, joita ylläpidetään. Roskiksia lisää. Nykyaikaisia leikkipuistoja
- Ympäristö ja lähiluonnon vaaliminen
 - Lähiluonto ja Sääksjärvi suojeltava. Ei liikaa rakentamista, säilytettävä identiteetti ja kunnioitetaan olemassa olevaa.
- Päätöksenteko ja resurssien kohdentaminen
 - Linjaka päätöksenteko, ei poukkoilua tai muotivillityksiä
 - Unohdetaan jo tasapäästäminen kylien välillä ja kilpailu, koska resurssit eivät riitä kaikkea kaikille, huomioitava kuntalaisten tarpeet.
- Osallisuus ja kuntalaisen kuunteleminen

Lepsämä (01830) - Mihin tarvitaan muutosta?

- **Palvelut**
 - Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa rakennusten sisäilmaongelmat kuntoon. Kyläkoulut, pidemmän tähtäimen suunnitelmallisuus, joka tuo turvallisuutta perheiden arkeen. Ruotsinkielisen koulupolun kehittäminen ja myös houkuttelutekijäksi
 - Esteettömien asuntojen mahdollistaminen ikääntyville ja vammaisille
 - Nuorten hyvinvointi: Nuorisolle järkevää tekemistä
 - Hoitopaikkatakuu ja kuntalisä
- **Rakentaminen ja kaavoitus**
 - Klaukkalan rakentamisen hillitseminen, jotta infra pysyy perässä. Rakentamisen helpottaminen, kyliin ja haja-asutusalueille tulisi saada lisää rakennuslupia. Kaavoittamisen nopeuttaminen ja yritystontteja
- **Julkinen liikenne**
 - Edullisemmat hinnat. Yhteyksien parantaminen kunnan sisäisesti ja ulos ja enemmän vuoroja myös viikonloppuisin ja iltaisin
- **Yhteisöllisyys ja tapahtumat**
 - Nuorekkaita tapahtumia, kohtaamispaikkoja ja toripaikat paremmin hyötykäyttöön
- **Infrastrukturi**
 - Pyörätie Kuonomäentielle Harjulaan saakka. Teiden kunto

Röykkä (05100) - Mihin tarvitaan muutosta?

- Julkinen liikenne
 - Yhteyksien parantaminen kunnan sisäisesti ja ulos
- Infrastrukturi
 - Kevyenliikenteen väylät, pyörätiet, valaistuksen lisääminen
- Palvelut
 - Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys varmistettava. Pienet koulut säilytettävä = hyvinvoinnin lisääminen.
 - Lasten ja nuorten hyvinvointiin tulee löytyä aikaa ja resursseja. Syrjäytymisen ehkäisy nuorilla aikuisilla vaatii huomiota, uusi laki 18v opetuksesta ei tuota vain hyvinvointia vaan antaa näennäisen hyödyn- syrjäytyminen on edelleen vakava riski
 - Hammashuollon taso ennaltaehkäisevälle tasolle, julkisen ja työterveyden vastuut selkeytettävä
 - Perheisiin panostaminen lisäämällä tapahtumapaikkoja (esim liikennepouisto)
- Yhteistyö ja päätöksenteko
 - Pitkän aikavälin päätöksentekoa. Ei kilpailua taajamien välille, pienempiin asuinpaikkoihin myös panostettava, mutta tehtävä leikkauksia

Perttula (01860) - Mihin tarvitaan muutosta?

- Kadut, liikenne ja liikenneturvallisuus
 - Liikennevalvontaa lisää, pidettävä teiden kunnosta ja talvikunnossapidosta parempaa huolta, yksityistiet, joissa läpiajoa, kunnalle, Klaukkalan ruuhkat kuriin
- Viihtyisyys ja virkistys
 - Siisteyden parantaminen ja luontopolkuja ja ulkoilureittejä
- Palvelut
 - Terveydenhuoltoa kehitettävä (esim puheterapia ala-arvoista)
 - Matalankynnyksen liikuntaryhmiä
 - Alkuluokkatoiminta uudelleen, lähikoulut säilytettävä, oppilaiden kuljettaminen pieniin kouluihin taajamien reunoilta, ei toisinpäin
 - Nuorisolle harrastuspaikkoja
 - Ikäihmisten yhteisöllisen asumisen mahdollistaminen, asuinyhteisökorttelit, kunnan päätaajamissa
- Johtaminen
 - Parempaa ymmärrystä miten selvittää velkaantumisen kasvusta. Parempaa valvontaa rakennushankkeisiin ja kilpailutuksiin
- Kaavoitus
 - Yritystontteja ja haja-asutusalueille rakennuslupia
- Osallisuus
 - Viestintää, aiempaa aikaisempaa vaikuttamistoimielimien kuuntelemista

Hyvinkää, Kiljava, Luhtajoki, Nukari, Palojoki, Rusutjärvi - Mihin tarvitaan muutosta?

- **Luontoarvot ja ympäristönsuojelu**
 - On vaalittava maalaismaisemaa ja kunnan varmistava elinympäristöjen elinkelpoisuus, ei louhoksia ja maanläjityspaikkoja ym ympäristöä tuhoavaa. Panostus viihtyvyyteen ja siisteyteen, kuten istutuksiin, puistoalueiden kehittämiseen ja ympäristön kaunistamiseen, jotta asukkaat voivat nauttia miellyttävästä ja houkuttelevasta asuinympäristöstä.
- **Viihtyvyys**
 - Panostus viihtyvyyteen ja siisteyteen, kuten istutuksiin, puistoalueiden kehittämiseen ja ympäristön kaunistamiseen, jotta asukkaat voivat nauttia miellyttävästä ja houkuttelevasta asuinympäristöstä.
- **Julkinen liikenne**
 - Yhteyksien parantaminen kunnan sisäisesti ja ulospäin (esim jatkuva yhteys Kivistöön, liityntäpysäköinnin kehittäminen)
- **Palvelut**
 - Päiväkotien ja koulujen rakennusten sisäilma kuntoon. Pienet koulut säilytettävä (jos varaa monikkoon, on kyläkouluun). Koulutettu henkilökunta ja heistä huolehtiminen (esim työvaatteet varhaiskasvatukseen)
 - Terveyskeskukset sekä niiden kattavat palvelut tarvitaan jokaisessa keskuksessa, hoitoon pääsy riittävän ajoissa varmistettava
 - Nuorten hyvinvointiin panostettava (liittyy myös sisäilmaongelmien ratkomiseen), matalan kynnyksen palveluja ja tekemistä
- **Infrastrukturi**
 - Kevyenliikenteen väylästä saatava myös kyliin ja koulujen läheisyyteen ja pyöräilyteitä taajamien ympäri kylien kautta/kylien välille. Teiden/katujen kunnossapito ja valaistus kuntoon
- **Yhteistyö ja palvelut**
 - Kyläpolitikointi kylien välillä ei palvele ketään, joten keskitytään koko kunnan asioiden hoitoon, palveluiden säilymisen varmistaminen
- **Kaavoitus**
 - Rakentamislain myötä sijoittamislupia saatava runsaasti myös haja- alueille, ei peltoalueille. Yritystontteja tulee kaavoituksessa vauhdittaa pikaisesti

